

Αρ. Φακ.: 11.17.001.010.201

ΜΕ ΤΟ ΧΕΡΙ

16 Μαρτίου 2023

ΑΠΟΦΑΣΗ

Εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος βιντεοπαρακολούθησης στον χώρο εργασίας

Με βάση τα καθήκοντα και τις εξουσίες που μου απονέμει το Άρθρο 57(1)(στ) του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (στο εξής, «ο ΓΚΠΔ»), εξέτασα καταγγελία που υποβλήθηκε στο Γραφείο μου στις 26 Σεπτεμβρίου 2022, σχετικά με την εγκατάσταση Κλειστού Κυκλώματος Βιντεοπαρακολούθησης σε γραφείο του κτηρίου του Συμβουλίου Εγγραφής Κομμωτών και Κουρέων Κύπρου.

Βάσει της διερεύνησης της καταγγελίας, έχω διαπιστώσει παραβίαση του ΓΚΠΔ από το Συμβούλιο Εγγραφής Κομμωτών και Κουρέων Κύπρου και, ως εκ τούτου, εκδίδω την παρούσα Απόφαση.

1. Περιστατικά της Υπόθεσης

1.1 Ισχυρισμοί που περιλαμβάνονται στην καταγγελία

1.1.1 Στις 26/09/2022, υποβλήθηκε στο Γραφείο μου καταγγελία, εναντίον του Συμβουλίου Εγγραφής Κομμωτών και Κουρέων Κύπρου (στο εξής, «ο Καθ' ου την καταγγελία»), σχετικά με την εγκατάσταση Κλειστού Κυκλώματος Βιντεοπαρακολούθησης (ΚΚΒΠ).

1.1.2 Στην εν λόγω καταγγελία, αναφέρεται ότι, στο εσωτερικό γραφείου του κτηρίου του Καθ' ου την καταγγελία, υπάρχει εγκατεστημένο ΚΚΒΠ, το οποίο, σύμφωνα με πληροφόρηση που έχω λάβει τηλεφωνικώς, καταγράφει ολόκληρο το γραφείο, καθώς και τον διάδρομο έξω από το γραφείο. Περαιτέρω, όπως έχω ενημερωθεί, το ΚΚΒΠ δεν καταγράφει μόνο τους εργαζομένους στο γραφείο, αλλά και αρκετό κόσμο, που εισέρχεται καθημερινά σε αυτό, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε προειδοποιητική σήμανση, για ενημέρωση της χρήσης του συγκεκριμένου συστήματος.

1.1.3 Κατά τη διερεύνηση της καταγγελίας, επικοινωνήσα γραπτώς με τον Καθ' ου την καταγγελία, στις 07/11/2022, παραθέτοντας τους ισχυρισμούς, σχετικά με την καταγγελία και ζητώντας τις θέσεις του επί αυτών, καθώς και απαντήσεις στα ακόλουθα ερωτήματα:

- α) Τη νομική βάση, στην οποία στηρίζεται η εγκατάσταση και η χρήση του ΚΚΒΠ
 - β) Τα ακριβή σημεία εγκατάστασης της /των κάμερας /καμερών
 - γ) Την εμβέλεια καταγραφής της /των κάμερας /καμερών, επισυνάπτοντας στιγμιότυπα οθόνης (screenshots) με εικόνες λήψης από το ΚΚΒΠ
 - δ) Τη χρονική διάρκεια καταγραφής της /των κάμερας /καμερών και κατά πόσο η εν λόγω καταγραφή διενεργείται σε συνεχή ή περιστασιακή βάση
 - ε) Το /τα πρόσωπο /πρόσωπα που έχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο που λαμβάνεται από το ΚΚΒΠ και τον τρόπο με τον οποίο αυτό /αυτά αποκτούν την εν λόγω πρόσβαση
- στ) Κατά πόσο το ΚΚΒΠ καταγράφει και ήχο, εκτός από εικόνα

1.1.4 Περαιτέρω, παρέπεμψα τον Καθ' ου όπως ανατρέξει στις Κατευθυντήριες Γραμμές 3/2019 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω βιντεοσυσκευών: https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201903_video_devices_el.pdf

1.1.5 Βάσει της πληροφόρησης που είχα λάβει, μέχρι εκείνη τη στιγμή, η εγκατάσταση του εν λόγω ΚΚΒΠ δεν φαινόταν, εκ πρώτης τουλάχιστον, να συμφωνεί με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τις εξουσίες που μου παρέχει το Άρθρο 58 του Κανονισμού και, μεταξύ άλλων, να επιβάλω προσωρινό ή οριστικό περιορισμό, περιλαμβανομένης της απαγόρευσης της επεξεργασίας, απηύθυνα Εντολή στον Καθ' ου την καταγγελία, όπως διακόψει τη λειτουργία του ΚΚΒΠ, μέχρι την ολοκλήρωση της διερεύνησης του περιστατικού από το Γραφείο μου.

1.2 Ενδιάμεση αλληλογραφία με τον Καθ' ου την καταγγελία

1.2.1 Στις 17/11/2022, έλαβα ηλεκτρονικό μήνυμα από το δικηγορικό γραφείο XXXX (στο εξής, «το δικηγορικό γραφείο»), με το οποίο πληροφορήθηκα ότι οι ίδιοι, θα ενεργούσαν εκ μέρους του Καθ' ου την καταγγελία και αιτήθηκαν παράταση χρόνου, για ένα μήνα, για την καταχώρηση των θέσεων των πελατών τους. Επίσης, ζήτησαν όπως τους επιτραπεί η επιθεώρηση του φακέλου της καταγγελίας, έτσι ώστε να έχουν ενώπιόν τους όλο το μαρτυρικό υλικό της υπόθεσης.

1.2.2 Σε ηλεκτρονικό μήνυμα, από τον Καθ' ου την καταγγελία, ημερομηνίας 22/11/2022, στάληκε στο Γραφείο μου, εξουσιοδότηση για το προαναφερθέν δικηγορικό γραφείο, όπως αυτό εκπροσωπήσει τον Καθ' ου την καταγγελία στην παρούσα υπόθεση. Στις 23/11/2023, απέστειλα προς το δικηγορικό γραφείο, ηλεκτρονικό μήνυμα, με το οποίο ενέκρινα το αίτημα για παράταση χρόνου.

1.2.3 Σχετικά με το αίτημα για επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου, ανέφερα ότι έχουν κάθε δικαίωμα για επιθεώρηση του εν λόγω φακέλου. Ωστόσο, παρέθεσα το Άρθρο 43 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999 (158(I)/1999), το οποίο αφορά στο δικαίωμα ακρόασης, σύμφωνα με το οποίο «(6) Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει δικαίωμα ακρόασης μπορεί, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λάβει γνώση των στοιχείων του

σχετικού διοικητικού φακέλου. Το αρμόδιο διοικητικό όργανο μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του να απορρίψει ολόκληρο ή μέρος του αιτήματος, αν η ικανοποίησή του παραβιάζει το υπηρεσιακό συμφέρον ή το συμφέρον τρίτου προσώπου».

1.2.4 Επισήμανα ότι, όταν είχα ενημερώσει αρχικά τον Καθ' ου την καταγγελία, για την υποβολή του παραπόνου στο Γραφείο μου, δεν είχε κάνει αναφορά στην ταυτότητα του /των προσώπου /ων, που είχε /είχαν υποβάλει την εν λόγω καταγγελία. Το /Τα συγκεκριμένο /α πρόσωπο/α, είχε /είχαν δηλώσει την επιθυμία του /τους, όπως δεν αποκαλυφθούν τα στοιχεία του /τους.

1.2.5 Έχοντας, λοιπόν, σταθμίσει το δικαίωμα του /της /των προσώπου /ων αυτού /ων στο να παραμείνει /ουν ανώνυμος /η /οι, με το δικαίωμα για επιθεώρηση του σχετικού διοικητικού φακέλου και, λαμβάνοντας, επίσης, υπόψιν ότι:

(α) η καταγγελία δύναται να διερευνηθεί, από το Γραφείο μου, χωρίς την αποκάλυψη των στοιχείων του /των προσώπου /ων που την υπέβαλαν και, χωρίς να υπάρξει οποιοδήποτε εμπόδιο για την εν λόγω διερεύνηση και

(β) δεν τίθεται οποιοδήποτε ζήτημα διαφάνειας, καθώς έχουν τεθεί, στον Καθ' ου την καταγγελία, όλοι οι ισχυρισμοί που εμπερικλείονται στο έντυπο καταγγελίας, οι οποίοι θα ληφθούν υπόψιν από το Γραφείο μου και ενδέχεται να επηρεάσουν την κατάληξη της υπόθεσης,

έκρινα αναγκαίο και αναλογικό όπως ο εν λόγω φάκελος, για σκοπούς επιθεώρησής του, τύχει της απαραίτητης επεξεργασίας, ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα υπάρξει πιθανότητα ταυτοποίησης του /των προσώπου /ων αυτών, ως μου είχε ζητηθεί.

1.2.6 Κατά τις 19/12/2022, έλαβα αίτημα από το δικηγορικό γραφείο, όπως δοθεί εκ νέου παράταση χρόνου, μέχρι τις 10/01/2023, για την υποβολή των θέσεων του Καθ' ου την καταγγελία, καθώς δεν κατέστη δυνατή η ετοιμασία της απάντησης, λόγω φόρτου εργασίας. Επιπλέον, αιτήθηκαν επιθεώρησης του φακέλου της καταγγελίας, στις 28/12/2023 και ώρα 9π.μ.

1.2.7 Στις 30/12/2022, ενέκρινα εκ νέου τη ζητηθείσα παράταση χρόνου και ενημέρωσα ότι η συνάντηση για την επιθεώρηση του φακέλου, δεν θα πραγματοποιηθεί, εν τέλει, πράγμα στο οποίο είχαμε καταλήξει, κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας που είχα πρωτίτερα με το δικηγορικό γραφείο.

1.3 Ισχυρισμοί του Καθ' ου την καταγγελία

1.3.1 Στις 09/01/2023, έλαβα επιστολή από το δικηγορικό γραφείο, με τις θέσεις του Καθ' ου την καταγγελία και με την οποία πληροφορήθηκα ότι, στο κτήριο του Καθ' ου την καταγγελία, υπάρχει μόνο μία κάμερα, εντός ενός γραφείου, η οποία καταγράφει εικόνα (συνεχής καταγραφή εντός του γραφείου και στον διάδρομο έξω από το γραφείο) και όχι ήχο. Επισυνάφθηκε screenshot με την εμβέλεια καταγραφής της κάμερας.

1.3.2 Επίσης, ενημερώθηκα ότι το μοναδικό πρόσωπο, το οποίο έχει πρόσβαση στην κάμερα, είναι ο Πρόεδρος του Καθ' ου την καταγγελία.

1.3.3 Αναφορικά με τις προειδοποιητικές σημάνσεις, ο Καθ' ου αναφέρει ότι, υπήρχαν δύο σημάνσεις, μία έξω από το γραφείο και μία πάνω στην πόρτα εισόδου του γραφείου. Είναι η θέση του Καθ' ου ότι, κατά την επίδικη περίοδο, εκτελούντο εργασίες ανακαίνισης εσωτερικά του κτηρίου και η σήμανση, πάνω από τη πόρτα του γραφείου, αφαιρέθηκε και δεν επανατοποθετήθηκε, στη νέα πόρτα.

1.3.4 Αποστάληκαν συγκαταθέσεις του προσωπικού (έντυπα με την υπογραφή εκάστος από τους εργαζομένους), σχετικά με την τοποθέτηση του ΚΚΒΠ, οι οποίες, κατά τον του Καθ' ου την καταγγελία, «μιλούν από μόνες τους».

1.3.5 Ο Καθ' ου την καταγγελία υποστηρίζει ότι, ο σκοπός της εγκατάστασης της κάμερας, ήταν ο έλεγχος των εισπράξεων που διενεργούνται για τις ετήσιες συνδρομές των Μελών του Καθ' ου την καταγγελία, με σκοπό την ανανέωση των αδειών τους, την εγγραφή νέων Μελών και διάφορες άλλες χρηματικές συναλλαγές. Συνεπώς, όπως αναφέρει, η εγκατάσταση και η χρήση του ΚΚΒΠ, κυρίως εξυπηρετεί οικονομικό έλεγχο και όχι την παρακολούθηση του προσωπικού, αφού το προσωπικό γνώριζε την ύπαρξη της κάμερας. Όπως ο Καθ' ου την καταγγελία επισημαίνει, η κάμερα δεν εγκαταστάθηκε με σκοπό την καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων του προσωπικού, αλλά προς εξυπηρέτηση του σκοπού για χρηματοοικονομικό έλεγχο και διαφάνεια. Γι' αυτό, άλλωστε, όπως αναφέρει, η κάμερα δεν καταγράφει ήχο, αφού ο σκοπός δεν ήταν η παρακολούθηση συνομιλιών ή κινήσεων του προσωπικού.

1.3.6 Ο Καθ' ου με ενημέρωσε ότι συμμορφώθηκε άμεσα με την Εντολή μου και, επομένως, από τις 07/11/2023, η κάμερα είναι εκτός λειτουργίας, μέχρι την τελική διερεύνηση του περιστατικού από το Γραφείο μου.

2. Νομική Πτυχή

2.1 Ακολουθούν τα Άρθρα και οι Αιτιολογικές Σκέψεις του ΓΚΠΔ, τα οποία αποτελούν το νομικό υπόβαθρο για την υπό αναφορά καταγγελία:

2.1.1 Άρθρο 4 του ΓΚΠΔ

«1) «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου,

2) «επεξεργασία»: κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή,

7) «υπεύθυνος επεξεργασίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους».

2.1.2 Άρθρο 5 του ΓΚΠΔ

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα:

α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια»), [...]

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 («λογοδοσία»).

2.1.3 Άρθρο 6 του ΓΚΠΔ

«1. Η επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς,

β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατ' αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη σύμβασης,

γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας,

δ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου,

ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας,

στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί [...].»

2.1.4 Άρθρο 7 του ΓΚΠΔ

«1. Όταν η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι σε θέση να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα. [...]

3. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του ανά πάσα στιγμή. Η ανάκληση της συγκατάθεσης δεν θίγει τη νομιμότητα της επεξεργασίας που βασίστηκε στη συγκατάθεση προ της ανάκλησής της. Πριν την παροχή της συγκατάθεσης, το υποκείμενο των δεδομένων ενημερώνεται σχετικά. Η ανάκληση της συγκατάθεσης είναι εξίσου εύκολη με την παροχή της.

4. Κατά την εκτίμηση κατά πόσο η συγκατάθεση δίνεται ελεύθερα, λαμβάνεται ιδιαίτερως υπόψη κατά πόσο, μεταξύ άλλων, για την εκτέλεση σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής μιας υπηρεσίας, τίθεται ως προϋπόθεση η συγκατάθεση στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δεν είναι αναγκαία για την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης».

2.1.5 Αιτιολογική Σκέψη 32 του ΓΚΠΔ

«Η συγκατάθεση θα πρέπει να παρέχεται με σαφή θετική ενέργεια η οποία να συνιστά ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρει επιγνώσει ένδειξη της συμφωνίας του υποκειμένου των δεδομένων υπέρ της επεξεργασίας των δεδομένων που το αφορούν [...]».

2.1.6 Αιτιολογική Σκέψη 42 του ΓΚΠΔ

«[...]Η συγκατάθεση δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι δόθηκε ελεύθερα αν το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει αληθινή ή ελεύθερη επιλογή ή δεν είναι σε θέση να αρνηθεί ή να αποσύρει τη συγκατάθεσή του χωρίς να ζημιωθεί».

2.1.7 Άρθρο 58 του ΓΚΠΔ

«1. Κάθε αρχή ελέγχου διαθέτει όλες τις ακόλουθες εξουσίες έρευνας:

α) να δίνει εντολή στον υπεύθυνο επεξεργασίας και στον εκτελούντα την επεξεργασία και, όπου συντρέχει περίπτωση, στον εκπρόσωπο του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία να παράσχουν κάθε πληροφορία την οποία απαιτεί για την εκτέλεση των καθηκόντων της,

β) να διεξάγει έρευνες με τη μορφή ελέγχων για την προστασία των δεδομένων, [...]

δ) να ειδοποιεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία για εικαζόμενη παράβαση του παρόντος κανονισμού,

ε) να αποκτά, από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τον εκτελούντα την επεξεργασία, πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων της,

στ) να έχει πρόσβαση στις εγκαταστάσεις του υπευθύνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία, περιλαμβανομένων κάθε εξοπλισμού και μέσου επεξεργασίας δεδομένων, σύμφωνα με το δικονομικό δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους.

2. Κάθε αρχή ελέγχου διαθέτει όλες τις ακόλουθες διορθωτικές εξουσίες: [...]

στ) να επιβάλλει προσωρινό ή οριστικό περιορισμό, περιλαμβανομένης της απαγόρευσης της επεξεργασίας,

ζ) να δίνει εντολή διόρθωσης ή διαγραφής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή περιορισμού της επεξεργασίας δυνάμει των άρθρων 16, 17 και 18 και εντολή κοινοποίησης των ενεργειών αυτών σε αποδέκτες στους οποίους τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα γνωστοποιήθηκαν δυνάμει του άρθρου 17 παράγραφος 2 και του άρθρου 19, [...]».

2.2 Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές 5/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη συγκατάθεση,

«21. Ανισορροπία ισχύος υπάρχει επίσης στο πλαίσιο της απασχόλησης. Λαμβανομένης υπόψη της εξάρτησης που συνεπάγεται η σχέση εργοδότη/εργαζομένου, είναι απίθανο το υποκείμενο των δεδομένων να είναι σε θέση να αρνηθεί να παράσχει στον εργοδότη του συγκατάθεση για την επεξεργασία των δεδομένων του χωρίς να φοβάται ή χωρίς να διατρέχει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί αρνητικές συνέπειες λόγω της άρνησής του. Είναι απίθανο ο εργαζόμενος να είναι σε θέση να ανταποκριθεί ελεύθερα στο αίτημα συγκατάθεσης του εργοδότη του σχετικά, για παράδειγμα, με την ενεργοποίηση συστημάτων παρακολούθησης, όπως παρατήρησης μέσω κάμερας του χώρου εργασίας, ή τη συμπλήρωση εντύπων αξιολόγησης, χωρίς να αισθάνεται πίεση να παράσχει τη συγκατάθεσή του. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ θεωρεί προβληματική την επεξεργασία από εργοδότες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υφιστάμενων ή μελλοντικών εργαζομένων τους βάσει συγκατάθεσης, καθώς δεν είναι πιθανό αυτή να παρέχεται ελεύθερα. Για το μεγαλύτερο μέρος αυτής της επεξεργασίας δεδομένων στην εργασία, η νομική βάση δεν μπορεί και δεν θα πρέπει να είναι η συγκατάθεση των εργαζομένων [άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α)], λόγω της φύσης της σχέσης μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου».

3. Σκεπτικό

3.1 Ορισμοί

3.1.1 Σύμφωνα με τα Άρθρα 4(1) και 4(2) του ΓΚΠΔ, η χρήση και λειτουργία του ΚΚΒΠ από τον Καθ' ου την καταγγελία, αποτελεί επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με τον τελευταίο να είναι ο υπεύθυνος της επεξεργασίας αυτής, με την έννοια που αποδίδεται στο Άρθρο 4(7) του ΓΚΠΔ, αφού το ΚΚΒΠ είχε εγκατασταθεί προς επίτευξη των σκοπών που ο ίδιος είχε ορίσει. Ως «υποκείμενα των δεδομένων», θεωρούνται τόσο οι εργοδοτούμενοι, στο γραφείο των οποίων είναι τοποθετημένη η κάμερα (τρεις, σε αριθμό, ως προκύπτει από το στιγμιότυπο οθόνης, με την εικόνα καταγραφής της κάμερας, το οποίο ο Καθ' ου την καταγγελία έχει επισυνάψει στην απαντητική, προς το Γραφείο μου, επιστολή), όσο και το υπόλοιπο προσωπικό του Καθ' ου την καταγγελία, αλλά και πολίτες, που εισέρχονται στο γραφείο.

3.2 Νομιμότητα της επεξεργασίας

3.2.1 Παρατηρείται ότι, ενώ είχε ζητηθεί από τον Καθ' ου την καταγγελία να αναφέρει τη νομική βάση, στην οποία στηρίχθηκε η εγκατάσταση και χρήση του ΚΚΒΠ, δεν δόθηκε απάντηση. Παρόλο που εξηγήθηκαν οι λόγοι για τους οποίους ο Καθ' ου την καταγγελία είχε προβεί στην τοποθέτηση της κάμερας, δεν υπήρξε οποιαδήποτε αναφορά στο Άρθρο 6(1)

του ΓΚΠΔ, το οποίο παρέχει τις νομικές βάσεις, στις οποίες μία πράξη επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων δύναται να στηριχθεί, ώστε να θεωρείται σύννομη.

3.2.2 Βάσει των δεδομένων που έχω ενώπιόν μου και, λαμβάνοντας υπόψιν τη θέση του Καθ' ου την καταγγελία, σχετικά με τη λήψη της συγκατάθεσης των εργαζομένων, για την τοποθέτηση του ΚΚΒΠ, καταλήγω στο ότι η νομική βάση που ο Καθ' ου την καταγγελία επικαλείται, είναι αυτή της συγκατάθεσης, που αναφέρεται στο Άρθρο 6(1)(α) του ΓΚΠΔ: «α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς».

3.2.3 Με βάση την Αιτιολογική σκέψη 32 του ΓΚΠΔ, «η συγκατάθεση θα πρέπει να παρέχεται με σαφή θετική ενέργεια η οποία να συνιστά ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρει επιγνώσει ένδειξη της συμφωνίας του υποκειμένου των δεδομένων υπέρ της επεξεργασίας των δεδομένων που το αφορούν». Για να θεωρείται ότι η συγκατάθεση δίνεται ελεύθερα, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να έχει αληθινή ή ελεύθερη επιλογή και να είναι σε θέση να αρνηθεί ή να αποσύρει τη συγκατάθεσή του χωρίς να ζημιωθεί (Αιτιολογική Σκέψη 42 του ΓΚΠΔ).

3.2.4 Ωστόσο, σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές 5/2020 του ΕΣΠΔ σχετικά με τη συγκατάθεση, λαμβάνοντας υπόψιν την ύπαρξη ανισορροπίας ισχύος μεταξύ του Καθ' ου την καταγγελία και των εργαζομένων, είναι απίθανο οι τελευταίοι να ήταν σε θέση να δηλώσουν την άρνησή τους, στην εγκατάσταση του ΚΚΒΠ, χωρίς να φοβούνται για πιθανές συνέπειες, λόγω της άρνησής τους αυτής. Συνεπάγεται, λοιπόν ότι, το προσωπικό του Καθ' ου την καταγγελία, είναι απίθανο να είχε ανταποκριθεί ελεύθερα στο αίτημα συγκατάθεσης του εργοδότη του, χωρίς να αισθάνθηκε πίεση να παράσχει τη συγκατάθεσή του.

3.2.5 Βάσει τούτου, «[...] το ΕΣΠΔ θεωρεί προβληματική την επεξεργασία από εργοδότες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υφιστάμενων ή μελλοντικών εργαζομένων τους βάσει συγκατάθεσης, καθώς δεν είναι πιθανό αυτή να παρέχεται ελεύθερα». Ως εκ τούτου, η νομική βάση δεν μπορεί και δεν θα πρέπει να είναι η συγκατάθεση των εργαζομένων, λόγω της φύσης της άνισης σχέσης μεταξύ των τελευταίων και του εργοδότη τους, ήτοι του Καθ' ου την καταγγελία και, επομένως, τα εν λόγω έντυπα συγκατάθεσης δεν μπορούν να αποτελέσουν επαρκείς αποδείξεις της σύμφωνης γνώμης των εργαζομένων για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

3.2.6 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, καταλήγω στο ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία, ήτοι η λειτουργία του ΚΚΒΠ, στερείται νομιμότητας και, επομένως, διαπιστώνω παραβίαση του Άρθρου 6, καθώς και του Άρθρου 5(1)(α) του ΓΚΠΔ. Στην απουσία νομιμότητας, δεν θα μπορούσα να εξετάσω τις λοιπές Αρχές που πρέπει να διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Άρθρο 5 του ΓΚΠΔ).

4. Κατάληξη

4.1 Έχοντας υπόψιν όλα τα ανωτέρω στοιχεία, ως αυτά έχουν παρατεθεί και, με βάση τις εξουσίες που μου παρέχονται από το Άρθρο 58 του ΓΚΠΔ, κρίνω ότι υπάρχει παραβίαση των Άρθρων 5(1)(α) και 6 του ΓΚΠΔ.

4.2 Υπό το πρίσμα των παρακάτω μετριαστικών (α-β) και επιβαρυντικών (γ) παραγόντων:

- (α) τη συνεργασία του Καθ' ου την καταγγελία με το Γραφείο μου,
- (β) τη μη ύπαρξη προηγούμενου περιστατικού από τον Καθ' ου την καταγγελία,
- (γ) την εγκατάσταση του ΚΚΒΠ χωρίς την ύπαρξη κατάλληλης νομικής βάσης,

ασκώ τις διορθωτικές εξουσίες που μου απονέμει το Άρθρο 58(2) του ΓΚΠΔ, δυνάμει του οποίου

«Κάθε αρχή ελέγχου διαθέτει όλες τις ακόλουθες διορθωτικές εξουσίες: [...]

στ) να επιβάλλει προσωρινό ή οριστικό περιορισμό, περιλαμβανομένης της απαγόρευσης της επεξεργασίας [...]

ζ) να δίνει εντολή διόρθωσης ή διαγραφής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή περιορισμού της επεξεργασίας δυνάμει των άρθρων 16, 17 και 18 και εντολή κοινοποίησης των ενεργειών αυτών σε αποδέκτες στους οποίους τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα γνωστοποιήθηκαν δυνάμει του άρθρου 17 παράγραφος 2 και του άρθρου 19, [...]».

4.3 Αποφάσισα να απευθύνω τις ακόλουθες **Εντολές προς το Συμβούλιο Εγγραφής Κομμωτών και Κουρέων Κύπρου**, όπως:

Εντολή 1^η: Διακόψει οριστικά τη λειτουργία του ΚΚΒΠ και απεγκαταστήσει την κάμερα ή στην περίπτωση που το κόστος απεγκατάστασής της είναι δυσανάλογο, να καλύψει αυτή, ώστε να δίνεται η εντύπωση ότι δεν λειτουργεί,

Εντολή 2^η: Διαγράψει άμεσα οποιεσδήποτε καταγραφές που λήφθηκαν από το ΚΚΒΠ, στην περίπτωση που αυτό ισχύει και μου αποστείλει σχετική απόδειξη,

Εντολή 3^η: Γνωστοποιήσει στο Γραφείο μου, εντός αποκλειστικής προθεσμίας 2 εβδομάδων από την παραλαβή της παρούσας, όλες τις ενέργειες προς υλοποίηση των Εντολών.

Ειρήνη Λοϊζίδου Νικολαΐδου
Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα